

Tartu linnavalitsuse vastused kliimakogu ettepanekutele

Ettepanek	Märke arvestamise kohta (2022. a)	Asjade seis 2024. aasta veebruari seisuga
Ettepanek 1: Prioriseerida olemasolevate rohealade ja kõrghaljastuse säilitamist, näiteks Sanatooriumi park, Ihaste, Tartu kesklinna pargid. (toetus: 91%)		Rohealade säilitamine ja nende olukorra parandamine on üks linna prioriteete. Linn on käivitanud Tartu ROHeringi projekti, mille eesmärk on parandada linna rohealde seisundit, luues elurikkust toetavate rohealade võrgustiku. Selleks mitmekesistatakse avalike haljasalade liigilist mitmekesisust, parandatakse rohealade ligipääsetavust ja külastajasõbralikkust ning parandatakse linnaliste elupaikade ökoloogilist kvaliteeti. Koos nende tegevustega haritakse inimesi linnalooduse teemadel ja populariseeritakse kodumaiste liikide kasutamist kogu linnas. ROHeringi projekt otseselt ei prioriseeri rohealaid nagu ettepanekus toodud, kuid tegeleb projektialade raames koosluste hindamisega, lisaks on ruumiloome osakond koostamas rohealade analüüsi, mis kaardistab nende asukohad ja olukorra.
Ettepanek 2: Teadlikult luua ilmastikuga arvestavam linnaruum: rohemüürid saaste, tuule ja müra takistamiseks; asfaldi asemel maksimaalselt vett läbi laskvad teekattematerjalid; uutes projektides ja rekonstruktsioonides kasutada minimaalselt asfaldi kui pinnakatet. (toetus: 96%) Selgitus: Et vesi saaks imbuda; kas kuuma eest varjuda, vihma eest vari; teedematerjal nii, et need oleksid vett läbilaskvad. Lisaks rohkem rohelist, mis on tervislik ja kaitseb. Toetab ka kliimamuutustega kohanemise, säilienõtkuse ja elurikkuse eesmärke, kui kasutada haljastuslahendusi kõvakatete asemel.	arvestatud	Valminud on „Tervisliku tänava juhend“, mis loob selge süsteemi linnatänavate kvaliteedi mõõtmiseks. Juhendi eesmärk on aidata kaasa linna tänavate kujundamisele jalakäijasõbralikuks, tervislikuks ja kõrge ehituskultuuriga keskkonnaks. Juhendi üks alapunkt keskendub just säästlike sademeveesüsteemide loomisele. Tartu linn osaleb CityBlues projektis, kus on fookuses sademeveesüsteemide uuendamine ja uute keskkonnasõbralike lahenduste kasutusele võtmine. Tartu osaleb Euroopa Komisjoni missioonis „100 kliimaneutraalset ja arukat linna aastaks 2030“ ning jätkab liikumist kliimaneutraalsuse poole, milles olulised märksõnad on roheline linnaplaneerimine, keskkonnahoidlik linnakeskkond ja tartlaste keskkonnateadlikkuse suurendamine.

Ettepanek 3: Asendada olemasolev liigne kõvakate haljastusega. (toetus: 84,4%) Selgitus: Puudutab peaausjalikult alasid, kus asfaltkate on väga ulatuslik ning oleks vaja rohelist selle tasakaalustamiseks (ning asfaltaladega kaasnevate ohtude vähendamiseks. Kastani-Võru ristmik, Sõpruse sild, Lõunakeskuse parkla, Avaturu piirkond, Ropka, Fortuuna tänava parkla ja "roheala" Võidu silla otsas, Näituse tn juures olev parkla.	arvestatud	<u>„Tervisliku tänava juhend“</u> sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks. Juhendi eesmärk on aidata kaasa linna tänavate kujundamisele jalakäijasõbralikuks, tervislikuks ja kõrge ehituskultuuriga keskkonnaks. Juhend soosib eesmärgitu kõvakatte pinna vähendamist tänavaruumis. Siia alla kuuluvad liiklussaared, kus keegi ei käi; ülejäävad maatükid, mis on kividega kaetud, aga mida ei kasutata ei parkimiseks ega käimiseks jne.
Ettepanek 4: Lisada teede äärtesse ja eraldusribadena erikiiruseliste sõidukite eraldamiseks kõrghaljastust ja rohealasad. (toetus: 95,6%) Selgitus: Et tänavaruum oleks inimestele mõnusam ja turvalisem. Et inimesed eelistaksid jalgsi liikumist autoga liikumisele. Kõigil suurematel tänavatel.	arvestatud	Tartu tegeleb ulatusliku tänavaruumi ümbermõtestamisega, mis puudutab hetkel eelkõige jalgrattateede võrku kuuluvate tänavate ümberehitusi. Kõikidel jalgrattateede põhivõrku kuuluvatel tänavatel püütakse leida lisavõimalusi haljastuse lisamiseks. Uued puud on plaanis istutada näiteks Rahu sillale suunduvale Narva maanteele ja Turu tänavale ning haljastusriba luua ka Vabaduse puiestee sõidusuundade vahele. Kõrghaljastusega ohutussaar on plaanitud ka Akadeemia ja W. Struve vahelisele lõigule ning politseimaja ette. Uuenduse järel saab kõrghaljastuse ka Sõpruse sillalt Karlova poole suunduv ohutussaar ja sinna loodav ringristmik (www.tartu.ee/tanavaruum). <u>„Tervisliku tänava juhend“</u> sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks. Rekonstrueerimisprojektide koostamisel arvestatakse nimetatud põhimõtetega.

Ettepanek 5: Haljastuse hävitamise asemele luua vastu-istutuskohustus, mis peab silmas elurikkust, rohekoridoride sidusust ja mis pakub nii inimestele kui ka teistele liikidele mõnusat elukeskkonda. (toetus: 93,3%) Selgitus: Et Tartus oleks rohkem rohelist. Alustada saab südalinna pargist.	arvestatud	Asendusistutuse kord on välja töötamisel ja valmib 2024. aastal. Kuivõrd ettepaneku juures mainitakse ka kesklinna parki, millest on südalinna kultuurikeskuse ehitamisega seoses palju juttu olnud, siis selgitame ka seda. Südalinna kultuurikeskuse rahvusvahelise arhitektuurivõistluse võidutöös Paabel (vt lähemalt) on elurikkuse teemale väga palju tähelepanu pööratud. Kuigi keskuse ehituse tõttu tuleb tõepoolest ohverdada osa pargipuid, otsib linnavalitsus koos arhitektidega lahendusi, et võimalikult palju olemasolevat haljastust säiliks ning säiliv pargiala muutuks senisest veel elurikkamaks. Tänu täiendavale haljastusele ja Vabaduse puiestee kitsendamisele on võidutöös ökoloogiline sidususe jõeäärsete alade, keskpargi ja Barclay pargi vahel praegusega võrreldes oluliselt paranenud. Ka südalinna kultuurikeskuse ehk Vanemuise tn 1 krundi ja lähiala detailplaneeringu lähteseisukohtades on välja toodud, et tuleb otsida võimalusi väärtuslike puude säilitamiseks ja likvideeritava kõrghaljastuse osas tuleb leida projekteerimisel lahendused asendusistutuseks.
Ettepanek 6: Uuendada linna rohealade hooldusjuhendit ja värskendada hooldusvõtteid selliselt, et tugevdada säilienõtkust ja bioloogilist mitmekesisust. (toetus: 95,6%) Selgitus: ERMi haljasala näitel hooldada aktiivselt kasutatavaid rohealasid targemalt, kõikjal linnas.	arvestatud	Ettepaneku elluviimine on töös. Tartu linna haljastuspõhimõtteid on viimastel aastatel muudetud. Lisaks viiakse ellu mitmeid välisprojekte, mille fookuses on bioloogilise mitmekesisuse ja jätkusuutlikuse tagamine – näiteks ROHEringi projekt, mille raames luuakse ka linna rohealade hooldamise nn parima praktika kava ja haljasalade hoolduspõhimõtted. Lisaks on ellu kutsutud mitmed rohealade hooldamisega seotud projektid, nt Tartu 2024 programmi kuuluv "Kureeritud elurikkus". Koostamisel on Tartu linna rohealade ülevaade (valmib 2024. aastal) ning elurikkuse strateegia (ROHEringi projekt).
Ettepanek 7: Suurendada rohekoefitsienti, et tekiks veel meeldivaid parklaid (näiteks nagu Gardest). (toetus: 88,9%)	arvestatud	Tartu linna üldplaneeringus on määratud erineva kasutusotstarbega aladele erinevad krundi roheväärtuse tasemete põhimõtted. Parklate osas on lisaks määratud puude istutamise vajadus. Iga avaliku otstarbega hoone ja kortermaja parkla kavandamisel analüüsib linn projekteerimisstaadiumis olukorda ja seab kohakesksed tingimused parkla haljastamiseks nii puude kui ka põõsastega. Rohetaseme väärtuse määramise kord on välja töötamisel ning pärast seda saab juhendi juba kasutusse võtta.

Ettepanek 8: Luua toidusalusid ehk avatud viljapuu-aedu ja toetada maheaedade rajamist. (toetus: 84,4%) Selgitus: Et tugevdada säilenõtkust, bioloogilist mitmekesisust ja luua sidusamaid kogukondi.	arvestatud osaliselt	• Kogukonnaaedasid on loodud üle Tartu linna (Linnupargi, Lehe, Aleksandri avatud aed, Jaamamõisa, Emajõe, Tiigi, Veeriku, aiamaad Timuti, Ilmatsalu, Märja) ja need on järjest populaarsemad. Täpsem info toimivate kogukonnaaedade kohta on leitav www.tartu.ee/tartu-linna-ja-kogukonnaaiad • Tartu linna üldplaneeringus on ära toodud võimalikud alad linnaaianduse arendamiseks (vt siit) • Viljapuid on Tartu linn istutanud mänguväljakute rajamisel. • Toidu kasvatamise temaatika on võetud südameasjaks ka Tartu 2024 kultuuripealinna põhiprogrammis, kus projekti “Kasvades oma toiduga” eesmärkide hulgas on luua aktiivne ja avatud Tartu kogukonnaaedade võrgustik, jagada nõuandeid maheaedade rajamiseks ja tõstab teadlikkust toidu kasvatamisest. https://kasvadesomatoiduga.emu.ee • Tartu ROHeringi projekt innustab kodumaiste ja häid elupaiku pakkuvate liikide kasutamist koduaedades. Selleks tehakse teavitustööd ning väljatöötamisel on ka toetusmeede koduaednike toetamiseks.
Ettepanek 9: Luua juhiseid, kuidas linlased ise saaksid luua sademete korjamise süsteeme ja levitada seda infot linna kanalites ja ajakirjanduse kaudu. (toetus: 82,2%) Selgitus: Kliimakogus osalenute järgi oleks huvi nende järele olemas, lihtsalt tuleks teha teavitustööd. Meede vähendaks majapidamiste veekulu.	arvestatud	Alates 2024. aastast käivituvad CityBlues projekti tegevused, mille raames töötatakse välja ka nimetatud juhised ning teavitus. CityBlues projekti fookuses on sademeveesüsteemide uuendamine ja uute keskkonnasõbralike lahenduste kasutusele võtmine. Tartu ROHeringi projekti raames uuritakse Jaamamõisa oja ning selle ümbruse olulisust liigveega toimetulekul.
Ettepanek 10: Pikendada Sadamaraudteed kergliiklussillaga üle Emajõe (Ropka tänava pikendusena), ühendamiseks jõe vasak- ja paremkalda rattateed. Ümbritseda Sadamaraudtee puhketaskutega. (toetus: 84,5%)	selgitus	Silla võimalikkus selgitatakse välja Ropka-Teguri arenguala planeeringuga 2024. aastal. Seejärel saab hinnata, kas ja millal on seda võimalik rajada, arvestades Tartu linna rahalist seisu. 2022. aasta lõpus rajati Sadamaraudteele väiksed puhketaskud ja paigaldati pingid. 2023. aasta lõpus paigaldati Sadamaraudteele (Siili tänavast Väikese kaareni) valgustus, et seal oleks pimedal ajal ohutum liigelda. 2024. aastal on plaanis istutada juurde kohalikke taimeliike, et parandada veelgi sealset rohekoridori.

Ettepanek 11: Arvestada kõigis linnavalitsuse otsustusprotsessides põhiväärtustega: elurikkus ja jätkusuutlikkus, tervis(likkus), ohutus. (toetus: 98%)	arvestatud osaliselt	Tartu linn arvestab nimetatud põhiväärtusi oma tegevuses ja need põhimõtted on kirjas ka linna arengudokumentides - linna üldplaneering, arengukavad jmt. Keskkond. Koostamisel on elurikkuse strateegia, mille eesmärk on paremate elutingimuste loomine nii linnaloodusele kui inimestele, kes seda keskkonda kasutavad. Tartu ROHEringi projekti abil luuakse omavahel ühendatud rohealade võrgustik, mida hooldatakse kohalike liikide vajadusi arvesse võttes. Osadel linnarohealadel katsetatakse vähest niitmist ning langenud puulehtede talveks maha jätmist. Elupaiku lisatakse nii putukatele (näiteks putukahotellid Vabaduse puiestikus), lindudele ja nahkhiirtele (pesakastid) kui rohttaimedele. Elurikkust soosivaid võtteid kasutatakse nii linnaparkides, looduskaitsealadel kui eraaedades. Elukeskkonna parandamine. Tartu linn seab tänavate uuendamisel eesmärgiks elukeskkonna parandamise. Selleks vähendatakse liiklusest tulenevat müra, saastet ja ohukohti. 2024. aastal töötatakse välja müra vähendamise tegevuskava. Ohutus. Paljudel Tartu tänavatel vähendatakse piirkiirust ning luuakse ohutumad liikumisvõimalused jalakäijatele ning ratturitele. Võimalusel eraldatakse jalgrattateed ja kõnniteed autoliiklusest füüsiliste piiretega. Lihtsustatakse ristmike- ja teedeületuskohti. Paigaldatakse jalakäijatega rohkem arvestavaid foore ja uusi valgusteid. Tervislikkus. Tartu linn rajab rattateede võrgustiku, mis võimaldab aina rohkem linnas liikuda rattaga. Autoliiklust rahustatakse nii tänavadisaini kui piirkiirusega, mis vähendab saastet ja müra tänavatel. Linn soosib tervislikke liikumisviise, panustab tervisepordi taristu ehitamisse ning toidukultuuri edendamisse. Jätkusuutlikkus. Tartu on liitunud kliimaneutraalsete linnade võrgustikuga ja selle eesmärgi täitmiseks liigutakse kõikides valdkondades jätkusuutlikkuse kasvatamise poole (ehitusmaterjalide ringkasutus, ühekordsete nõude kasutamise keeld avalikel sündmustel, roheenergia kasutamine linna hoonetes, autostumise peatamine, liikumisviiside muutmine jne).

Ettepanek 12: Koolitada kõiki Tartu linnavalitsuse ja volikogu liikmeid elurikkuse teemadel, et nad teaksid, mis on elurikkus ja oskaksid oma otsustes sellest olulisest väärtusest sisuliselt lähtuda. (toetus: 92%) Selgitus: Ootus on, et Tartu säilitaks olemasolevaid ning tekitaks juurde mitmekesiseid, erinevaid elukooslusi toetavaid suuremaid ja väiksemaid rohealasid. Tarvis on süsteemsust ja järjepidevust.	arvestatud	Koolitusi ei ole Tartu linnavalitsuse ja volikogu liikmetele plaanis, kuid nad saavad keskkonnaalastest eesmärkidest ja tegevustest ülevaateid nii töökoosolekutel kui ka linnavalitsuse ja volikogu istungitel. Tartu linna keskkonda ning elurikkust parandavad tegevused on alguse saanud linnavalitsuse ja volikogu otsustest, mis tähendab, et otsustajad on vastava teemaga ka kursis. Linnaloodusega tegelevad projektid nagu Tartu ROHering hoiavad teemat ka pidevalt fookuses.
Ettepanek 13: Prioriseerida autoliikluse rahustamist ja kasutada enamatel teedel liikluse rahustamise elemente. (toetus: 85%) Selgitus: Esmajärjekorras seal, kus on tiheasustus ja - liikumine, näiteks koolide ümbrus.	arvestatud	Tartu linn kavandab koos rattateede võrgu ehitamisega ka tänavate laialdasemat übermõtestamist (vt www.tartu.ee/tanavaruum). Paljudel tänavatel (Riia, Tähe, Öne, Kastani) vähendatakse mootorsõidukite piirkiirust ning koos sellega muudetakse ka tänavadisain piirkiirusele vastavaks. Kasutusel võetakse ka jalgrattatänav kontseptsioon (Tähtvere, Öne, osa Tähe tänavast), kus tänav on mõeldud eelkõige ratturitele ja autod saavad liikuda vaid jalgratta kiirusel. Ka nendel tänavatel, mis ei ole rattateede võrgu osa, arvestatakse liikluse rahustamiseks põhimõtetega. Tartu taotles raha ELENA programmist, kust rahastatakse erinevaid liikuvusega seotud uuringuid, sh on Tartu linnal kavas piirkiiruste vähendamise mõju uurida.
Ettepanek 14: Iga uue tänavalahenduse projekteerimise käigus tellida ligipääsetavuse audit, mis selgitab välja, kas tänav on ligipääsetav. (toetus: 91%) Selgitus: Nii motiveerime looma tänavaruumi, mis võimaldab seal liikuda nii eakatel, lastel kui puuetega inimestel.	arvestatud	Iga tänavarekonstrueerimisprojekti raames otsustatakse eraldi, kas audit on vajalik ja vajadusel see tellitakse. "Tervisliku tänav juhend" seab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks, et see oleks mugav ja turvaline kõigile liiklejagruppidele. 2024. aastal katsetatakse juhendit Jalaka tänavarekonstrueerimisel. Juhend toob eraldi välja ligipääsetavuse olulisuse bussipeatustes.

Ettepanek 15: Tagada linnaruumis läbimõeldud ja ühtlaselt jagunenud linnainventar: seljatoega pinke, varjualuseid, prügikaste, joogiveekraanid, (katusega) rattaparklad. (toetus: 100%) Selgitus: Tänav on meie kõigi ühine eluruum. Selle kasutamist muudeks tegevusteks peale sealt läbi liikumise tuleb mitmekesiselt soodustada.	arvestatud	Inventari uuendatakse pidevalt ja amortiseerunud inventari asendatakse jooksvalt. 2023. aastal lisandus linnaruumi kaasava eelarve hääletuse tulemusel rohkem kui sada uut pinki ja neli taaskasutatavatest materjalidest katusega rattamaja. Vt lähemalt. Korterühistutel on 2024. aastal võimalik saada linnalt toetust rattaparklate rajamiseks. Vt siit. 2024. aastal viiakse ellu taas üks kaasava eelarve idee ehk Tartu tänavatele tuleb juurde joogiveekraane. Kui palju, kuhu ja millised, see veel selgub. 2024. aastal on plaanis uuendada ka Rüütli tänava inventari ja muuta tänav lihtsamini läbitavaks ka suvisel ajal, kui avatud on tänavakohvikud. Taoliste ettepanekute tegemiseks sobib hästi kaasav eelarve, kuhu saab ettepanekuid esitada iga aasta aprillikuus.
Ettepanek 16: Pöörata oluliselt rohkem tähelepanu mitmekesiste tegevuste toetamisele tänavatel, parkides ja koolihoovides, võimaldades aktiivset ja mugavat viibimist linnaruumis kõikidele eagruppidele. (toetus: 98%) Selgitus: Tegevused, millele mõeldes keskkonda luua, on mängimine (ka eakad mängivad!), õppimine, liikumine, trenni tegemine, söömine, suhtlemine, töötamine, puhkamine. Keskkonda luues kasutada looduslikke elemente – näiteks vanad maha langenud puud, vesi -, mis toetaksid elurikkust. Kõik mänguväljakud ei pea olema formaalsed - on ka vähemnõudlikke ja odavamaid elemente, mis lapsi mängule kutsuvad - paar kändu turnimiseks, lombid, liiv jne. Elementaarsed objektid oleks pingid ja tualetid.	arvestatud	Pidev tegevus. Taoliste ruumiotsuste tegemisel kaasatakse erinevaid eksperte ja kogukonda. Tartu linna koolid osalevad erinevates koostöövõrgustikes, näiteks Liikuma Kutsuv kool. Tänavaruumi kasutamise võimaluste näitlikustamiseks on Tartu linn korraldanud aastaid Autovabaduse puiesteed ja linnaosaseltsid on sama teinud asumipäevade ajal. Tulevikus soovib linn parandada tänaval ajaveetmise võimalusi aastaringselt. Selleks vähendatakse ja rahustatakse kesklinnas ning asumite keskustes (Tähe tänav Karlovas, Tähtvere tänav Supilinnas) autoliiklust ja luuakse meeldiv ning ohutu ruum inimestele. Inimeste parkidesse meelitamiseks luuakse rohealadele põnevaid taimekooslusi, mis aitavad omakorda suurendada liblikate ja lindude arvukust. Põnev looduslik keskkond on inimestele inspireeriv ja põnev. Niidulappide ja istutatud taimede kõrval on alati ka niidetud murulappe, kus saab piknikku pidada või ka aktiivselt aega veeta.

Ettepanek 17: Luua aktiivse tegevuse paiku jõe kallastele igasse linnaosasse, et aktiivse tegevuse võimalus oleks kodule lähemal ja jõe ääres olemas. (toetus: 89%) Selgitus: Praegu ei ole põhjust inimestel Deltast kaugemale jalutada, sest seal on vähe tõmbepunkte. Kus: Ülejõe, Supilinn, Karlova, Kvissentali, Ihaste.	arvestatud osaliselt	Tartu tegutseb pidevalt Emajõe kallaste elavdamise ja aktiivsema kasutusele võtmise suunas. Viimastest aastatest võib mainida oluliselt jõeäärset elu elavdanud Delta ehitamist koos populaarse trepistikuga, linnaujula ehitust ja 2023. aastal valminud kaldapromenaadi Atlantise ees. Keslinna piirkonnas on jõeäärset elu elavdanud veel populaarsed baarid, 2023. aastal viidi läbi konkurs jõe äärde lisanduvate toitlustuskohtade rajamiseks (nii vasak- kui paremkaldale). 2024. aastal alustatakse kergtee projekteerimist marsruudil Rahu sild - Karlova sadam. Lähiaastatel on plaanis ka Emajõe vabaujula korrastamine, eeltööd selleks juba käivad. Tartu tegevust on ka laiemalt märgatud - 2023. aastal sai Tartu linna Emajõe kaldaäärsete arenduste eest jätkusuutliku kultuuriturismi sihtkoha auhinna jõepärandi kategoorias (Destination of Sustainable Tourism, Rirverside heritage).
Ettepanek 18: Lisada erinevatesse linnaosadesse pinke, mis võimaldavad pikki vahemaid kõndides puhata. (toetus: 96%) Selgitus: et vajadusel saaks pikki vahemaid kõndides vahepeal puhata. Jõeäärsed pingid on kõik alati kinni, teistes linnaosades (Veeriku, Karlova jne) on neid vähe.	arvestatud	2023. aastal lisandus linnaruumi sada uut pinki, tegemist oli kaasava eelarve ideega, mis leidis linlaste toetuse. Infot pinkide asukohtade kohta leiab siit. 2024. aastal on kavas uuendada Rüütli tänava inventari ja asendada olemasolevad amortiseerunud pingid uute pinkidega. Pinke asendatakse ja uusi lisatakse vastavalt vajadusele ka edaspidi.

Ettepanek 19: Kujundada bussipeatused meeldivaks ootekohaks, kasutades elurikkust toetavaid looduslikke elemente. (toetus: 84%) Selgitus: Liikumisteed, kogunemiskohad, bussipeatused igasse linnaossa.	arvestatud osaliselt	Suuremaid muudatusi bussipeatustega ei ole hetkel plaanis seoses rahaliste võimaluste nappusega. Olemasolevaid bussiootepaviljone korrastatakse jooksvalt. Kui bussiootepaviljon piirneb pargiga, siis ümbrus korrastatakse koos pargi heakorrastamisega. Uute rattateede projekteerimisel välditakse olukordi, kus ratturid peavad sõitma läbi bussipeatuse ja ootepaviljoni vahelt. See vähendab kokkupõrkeohtu bussile minejate ja sealt tulijatega.
Ettepanek 20: Tsoneerida tänavaruum selgemalt eri liiklejate suunamiseks ja ära mahutamiseks: jalgsi ja jalgrattaga liikumiseks eraldi rajad, ristumiskohad turvaliselt lahendada, praegused segakergliiklusteed eraldada, laiematele sõiduradadele eraldada ruumi eraldi jalgrattateedeks. (toetus: 98%) Selgitus: Et kõik liiklejad tunneksid end turvaliselt, et inimesed saaksid parema turvatundega eelistada kõndimist või jalgratast. Ülelinnaline, eeskujuks Vaksali tn.	arvestatud	Tartu üldplaneering 2040+ seab esmaseks prioriteediks jalakäijate, jalgrattaga liiklejate ja ühistranspordi kasutajate liikumisvõimaluste parandamise. Tartu jalgrattateede põhivõrku kuuluvatel tänavatel luuakse jalakäijatest ja sõiduteest eraldiseisvad jalgrattateed. Ka põhivõrku mitte kuuluvate tänavate rekonstrueerimisel lisatakse ruumi olemasolul ka rattarajad või -teed. Olulistel liikumissuundadel olevatele ristmikele luuakse teeületuskohad ratturitele ja jalakäijatele kõikidel harudel. Tänavate projekteerimisel lähtutakse põhimõttest, et olulised kõnniteed jätkuksid ülekäikudena üle ka üle ristmiku. Hiljuti valminud "Tervisliku tänava juhend" toetab jalakäijate ning kergliiklejate eelistamist tänavate projekteerimisel.
Ettepanek 21: Luua liikumispuuetega inimeste vajadustega arvestav mugav ja ohutu linnaruum - pingid, ülekäigukohad, kontrastsus, sillad jne. (toetus: 97%)	arvestatud	Tänavate rekonstrueerimisprojektid vaadatakse iga kord üle ka ligipääsetavuse aspektist. Loomulikult on ligipääsetavuse osas veel pikk tee minna, et varem loodud linnakeskkond vastaks ka ligipääsetavuse nõuetele, kuid uute investeeringute puhul arvestatakse nende põhimõtetega. "Tervisliku tänava juhend" seab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks, et need oleksid mugav ja turvalised kõigile liiklejagruppidele.

Ettepanek 22: Luua kõigile turvalised kõnniteed tänavatel. (toetus: 100%) Selgitus: Seostub liikumispuuetega inimestele mugava ja ohutu linnaruumi loomisega.	arvestatud osaliselt	Kõnniteid rajatakse vastavalt linnaeelarve võimalustele igal aastal ja jätkatakse sellega ka edaspidi. Kõnniteede ehitustempo sõltubki peamiselt linna rahalisest võimekusest.
Ettepanek 23: Lähtuda linnaruumi planeerimisel kasutajakesksusest ja kasutada selle jaoks disainmõtlemist ning kvalitatiivseid (antropoloogilisi- ja sotsioloogilisi) uurimismeetodeid. (toetus: 89%) Selgitus: Antropoloogilised uurimismeetodid on sisuliselt koosloome. Need võimaldavad uurida inimesi nende igapäevaelu kontekstis ning vähendada klassikalise kaasamisega seotud konfliktikohti. Pakkuda välja lahendusi, mida inimesed tegelikult ka kasutavad.	arvestatud osaliselt	Tartu kaasab linnaruumi planeerimisel nii kogukonda kui eksperte, kasutades selleks nii traditsioonilisi meetodeid (ideekorjed, avalikud arutelud jmt) kui on kindlasti avatud ka uute meetodite kasutusele võtmisele. 2024. aastal tegeleb linn oma seniste kaasamispraktikate analüüsimisega ja uute sihtide seadmisega, mille käigus analüüsitakse ka siinset ettepanekut. Ka "Tervisliku tänava juhend" on disainmõtlemise protsessi tulem, mis on heaks tööriistaks, et tänavad oleksid kasutajakesksed.
Ettepanek 24: Luua tõstetud ristmikke, et vähendada kiirust ja suurendada ohutust ilma sõidukeid lõhkuvate künnisteta. (toetus: 91%) Selgitus: Vähendab kihutamist ja kiiruse ületamist. Tänavad tunduvad siis turvalisemad ja seal on mõnus kauem aega veeta.	arvestatud	Uute rattateede projekteerimisel kasutatakse juba tõstetud ristmikke, kus jalgrattatee ületab ristmiku samas tasapinnas ja sõidukite jaoks on ristmik tõstetud. Äsjavalminud "Tervisliku tänava juhend" seab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks.
Ettepanek 25: Rajada rohkem ülekäiguradu. (toetus: 89%) Selgitus: Pargi ja Kalevi ristmik, Sõpruse ja Kalevi ristmik, Raatuse tänava uue tervisekeskuse esine, Turu ja Rebase ristmik, Riia rist, Kaubamaja ja Tasku ristmik, Kalevi tänav.	arvestatud osaliselt	See on pidev tegevus. Näiteks 2023. aasta jooksul rajati üle 50 uue ülekäiguraja. Samuti analüüsitakse iga rekonstrueerimisprojekti käigus ülekäiguradade vajadust. Uute tänavate projekteerimisel lähtutakse põhimõttest, et olulised kõnniteed jätkuksid ülekäikudena ka üle ristuva sõidutee. Ainuüksi Sõpruse silla Karlova-poolse mahasõidu ja pöörete ümberehitusega lisatakse alale ligi 20 uut ülekäigurada.

Ettepanek 26: Muuta äärekivid kõikjal ristmikel madalaks. (toetus: 100%) Selgitus: Seostub liikumispuuetega inimestele mugava ja ohutu linnaruumi loomisega. Vajab täpsustamist vajaduspuudega inimeste esindajatega.	arvestatud	Ettepanekut viiakse ellu järjest kõikide uute tänavalahenduste projekteerimisel, kuid kindlasti leidub linnas veel kohti, kus on varasemast ajast kõrged äärekivid ja liikumine takistatud. Sellistest kohtadest võib linnavalitsusele teada anda ja siis saab otsustada, kas antud koht on peagi rekonstrueerimise kavas ja lahendatakse selle raames ära või saab need kohad ära lahendada eraldiseisva tööna.
Ettepanek 27: Lisada peegleid nähtavuse parandamiseks liikluses. (toetus: 91,1%) Selgitus: A.Haava-Näituse ristmik, Õnne tn, Raja tn otsa rattatunneli pime nurk	selgitus	Hetkel ei ole planeeritud uusi peegleid paigaldada. Linlased võivad teada anda kohtadest, kus peegel oleks liiklusohutuse tagamiseks vajalik.
Ettepanek 28: Teede hooldamisel prioriseerida jalgratta- ja kõnniteid sõiduteede ees. Jalakäija ja jalgrattur tuleb tuua prioriteediks. (toetus: 89%) Selgitus: Teed pole tihti läbitavad, eriti talvel. Talvel, kui tuleb valida, mida kiiremini puhastada või kuhu ressursi suunata, siis valida kõnniteed. Võtta eeskuju Rootsi linnadelt. See suurendab jalgsi ja jalgrattaga liikumise aktiivsust ka külmal ajal.	arvestatud osaliselt	Tartule on aastaringse jalgrattaliikluse arendamine väga oluline, aga sellel teel on veel palju väljakutseid. Linna hooldatavate kõnniteede hooldusel sõltub linn paljuski kehtivast hankest ja talihoolduseks kasutatavast masinapargist. Jalakäijaid ja ratureid prioritseeriva korralduse poole liigutakse järkjärgult. Uute rattateede projekteerimisel pannakse palju rõhku selle, et nii rattateed kui jalgteed oleksid talvel hooldatavad. Linn alustab 2024. aastal rattateede põhivõrgu väljaehitamist ja seal saab nii rattateede kui nendega piirnevate jalgteede talihooldus olema linna ülesanne. Ülelinnalisi muutusi talihoolduses saab teha uue hankeperioodi alguses. Probleem on linnale teada ja proovitakse leida järjest lahendusi, et jalgrattateede hooldus toetaks Tartu linna eesmärke ja talvised tingimused oleks head kõigile liiklejagruppidele.

Ettepanek 29: Võtta kõnniteede hooldamise kohustus linnale ja muuta lume-, jää- ja tolmukoristus keskselt korraldatavaks. (toetus: 87%) Selgitus: Tänav on avalik linnaruum. Kui kõnniteed on ühtlaselt hooldatud, on inimesed varmamad jalgsi liikuma. Näiteks toimub selliselt Põlva linnas ja vallas, kus on 25 km kõnniteid. Linn peab olema tänavakoristusel sama kiire kui hoolikamad eramuomanikud.	mitte arvestatud	Ettepanekut on korduvalt arutatud, kuid praegu ei ole linnal selleks piisavalt raha, et kõikide kõnniteede hooldus enda peale võtta.
Ettepanek 30: Hooldada ja puhastada sõidu- ja kõnniteid aastaringiselt sagedamini. (toetus: 93%) Selgitus: Et tänavad oleksid puhtamad, neil liikumine ohutum ja lihtsam, linnaruum tervislikum. Et õhk oleks tolmuvabam soojal ajal. Soojal ajal probleemiks tolm, külmal ajal lumi, jää. Tänavate puhastus kevadel loodab vihma peale, aga oleks vaja kuival kevadel tänavapuhastust tihendada. Paljud tänavapuhastusmasinad keerutavad mustust ja tolmu üles, vaja paremaid koristusmasinad. Seostub liikumispuuetega inimestele mugava ja ohutu linnaruumi loomisega. Terves linnas, põhilised liiklussõlmed, mis läbivad kesklinna; eriti Narva mnt ümbruses ja Hiie tänaval.	arvestatud osaliselt	Teede puhastus ja hooldus toimub vastavalt teede ja tänavate klassifikatsioonile. Eelarve seis ei võimalda praegu tänavate puhastuse sagedust tõsta.
Ettepanek 31: Parandada augud kõnni- ja jalgrattateedel. (toetus: 93%) Selgitus: Kui kõnniteed on ühtlaselt hooldatud, on inimesed varmamad jalgsi liikuma.	selgitus	Aukude parandamine kõnni- ja rattateedel on pidev tegevus, mida tehakse vastavalt eelarve võimalustele. Linnavalitsus on ka tänulik tartlastele, kes annavad tekkinud tänavaaukudest teada Tartu linna infotelefonile 1789, see kiirendab ka nende parandamist.

Ettepanek 32: Eelisarendada kesk- ja äärelinna vahele jalgratta- ja kõnniteede rajamist, ühendades jalgrattateed omavahel ühtseks võrgustikuks. (toetus: 97%) Selgitus: Et oleks katkematu ühendusega võrgustik. Siis saaks kasutada bussi ja auto asemel loodud teid, liikumine oleks jätkusuutlikum ja säästlikum. Kesk- ja äärelinna vahelised teed, näiteks Narva mnt, Tähe tänava Aardla-poolne ots, Aardla tänav jne.	arvestatud	Jalgrattateede põhivõrgu väljaehitamise protsess on käimas. Aastatel 2024-2027 ehitatakse välja rattateede põhivõrgu esimene etapp. Koos rattateede lisandumisega luuakse inimkesksed tänavad, rahustatakse liiklust, prioritseeritakse jalakäijaid ning kergliikleja ja muudetakse tänavaruum meeldivamaks elupaigaks tartlastele. Plaanitavasse võrku kuuluvad Vabaduse pst, Turu, Riia, Kastani, Tähe, Lai, Õne, Tähtvere ja Tuglase tänavad. Samade põhimõtete järgi ehitatakse ka Põhja puiestee läbimurre ja uuendatakse Ülikooli tänavat. Rohkem infot: www.tartu.ee/tanavaruum Lisaks põhivõrku kuuluvatele tänavatele parandatakse jalgrattaga ja jalgsi liikumise võimalusi pidevalt ka teistel tänavatel. Linnas on saanud tavapäraseks, et koos rekonstrueerimistöödega püütakse võimalusel tänavale lisada ka rattateed või -rajad (Näiteks Veski, Ujula, Puiestee).
Ettepanek 33: Kasutada uute rattateede loomisel ühtset süsteemi, tähistades selgelt erinevate liiklejate teid nii, et nad oleksid nähtavad aastaringsest. (toetus: 93%) Selgitus: Liikluskeskkond ei ole arusaadav ja loogiline (eriti rattaga ja tõukerattaga liikujate jaoks. Inimesed ei tunne end mugavalt ja turvaliselt. Seega sellist liikumisviisi ka välditakse.	selgitus	Tartu alustab 2024. aastal rattateede põhivõrgu ehitamist, mille käigus mõtestatakse ümber kesklinna teiste linnaosadega ühendavad olulised liikluskoridorid. Nelja aasta jooksul ehitatakse välja inimkesksed tänavad koos erinevaid linnaosaid ühendava rattateede võrguga. Plaanitavasse võrku kuuluvad Vabaduse pst, Turu, Riia, Kastani, Tähe, Õne, Tähtvere ja Tuglase tänav. Samade põhimõtete järgi ehitatakse ka Põhja puiestee läbimurre ja uuendatakse teisi jalgrattateede ja -radadega tänavaid. Uute tänavate projekteerimisel on arvestatud ka talihoolduse nõuetega. Nende uute rattateede ehitamisel pööratakse väga palju tähelepanu liiklemise selgusele ja ohutusele. Kõik põhivõrgus kavandatud rattateed on muudest liiklejarühmadest eraldatud. Täpsemat infot leiab: www.tartu.ee/tanavaruum

Ettepanek 34: Elamupiirkondadesse ehitada juurde rattaparkimisvõimalusi. (toetus: 96%) Selgitus: Tiheasustusega kortermajade piirkondades on rattaparklaid tihti liiga vähe.	arvestatud	Uusi rattaparkimise võimalusi ehitab linn juurde peamiselt teede ja tänavate rekonstrueerimisprojektide raames, peamiselt siis, kui rekonstrueerimisprojekt näeb ette ka puhketaskuid. Lisaks saavad korteriühistud Tartu linnalt igal aastal taotleda toetust jalgrattaparklate ehitamiseks. 2024. aastal on toetuseks ette nähtud 30 000 eurot. Vt siit. 2023. aastal ehitati linna neli kasutatud ehitusmaterjalidest rattamaja, vt selle kohta infot siit.
Ettepanek 35: Rajada avalikku ruumi katusega rattaparklaid. (toetus: 96%) Selgitus: Puuduvad kvaliteetsed jalgrattaparklad avalikus ruumis, mis kaitsevad jalgrattaid ilmastiku ja kurjategijate eest. Bussi- ja raudteejaamades, koolide juures, kesklinnas jm, kus pikemad peatumised.	selgitus	Vastavalt eelarve võimalustele ja erinevatele renoveerimisprojektidele ehitatakse ka katusega rattaparklaid. Lähtume põhimõttest, et uute avaliku kasutusega hoonete projekteerimisel kavandatakse ka katusega rattaparklad. Ringrenoveerimise projekti toel valmisid 2023. aastal näiteks taaskasutatud materjalist neli rataste varjualust: Karlova kooli, Kaunase 23 juurde, Roosi kettagolfiparki ja Holmi jalgpalliväljaku juurde.
Ettepanek 36: Täiendada olemasolevat rattaparklate juhendmaterjali lukustatud ja kaetud rattaparklate näidete puhul. Teavitada ühistuid rattaparklate loomise toetusest. (toetus: 91%) Selgitus: Praegune standard ei käsitle seda, kuidas parklaid varguste ja ilmastiku eest kaitsta. Ühistud ei tea, et selline toetus eksisteerib. Kõik ehitusload peaksid olema üle vaadatud ja ühistud teavitatud.	arvestatud	Juhendmaterjalide koostamine on ruumiloome osakonna liikuvusspetsialisti ülesannete hulgas ja see on ka plaanis üle vaadata. Rattaparklate toetusest antakse igal aastal avalikult teada, infot levitatakse ka Tartu korteriühistute liidu kaudu. 2024. aastal on toetuseks ette nähtud 30 000 eurot. Vt lähemalt.

Ettepanek 37: Luua kaart, mis on üles pandud füüsilises ruumis ja on kättesaadav digitaalsete vahendite kaudu, näidates ajakohastatud teavet jalg- ja rattateede infrastruktuuri kohta, et inimesed saaksid planeerida oma teekondi. (toetus: 89%) Selgitus: Inimesed ei tea, kus on linnaliikurite infrastruktuur. Teadlikkus loob rohkem jalgrattureid ja teid. Inimesed tahavad sõita seal, kus nad teavad, mida oodata (tee kvaliteet, parkimine jne). Linnaruumis jalgratta jagamispunktides, jalgrattaparklates kesklinnas ning veebis, sh Google Mapsis.	selgitus	Praktika on näidanud, et inimesed eelistavad infot tarbida isiklike digivahendite kaudu (nutitelefonid). Linn ei pea majanduslikult mõistlikuks uute digilahenduste loomist linnaruumi, kuna enamikel linna külalistel on infosüsteem taskus olemas. Linna üleüldine viidasüsteem on uuendamisel aastatel 2023–2024.
Ettepanek 38: Luua liikuvuskeskusi (auto -> buss, auto -> linnaliikluse ratas, buss -> ratas jne) linna erinevatesse nurkadesse. Tegemist on eri transpordiliikide sõlmpunktiga, kus saab vahetada ühe liikumisviisi teise vastu. See tähendab, et samas kohas on rattaparkla, autoparkla (autoparkla), taksod, bussipeatus, tõukerattad, rattaringlus. (toetus: 91%) Selgitus: Tegemist on autojuhtide sõnul ühe parima lahendusega, et saada juhid autodest välja. See teeb liikumise efektiivseks, kiireks ja mugavaks. Autojuhtidele on tähtis mugavus ja kiirus. Kesklinn, Lõunakeskus, Nõlvaku, Raadi linnaosa, Rongijaam, Räni, Pauluse kiriku kant. Kõiksugu kohad, kus suur hulk inimesi liigub mingisse kindlasse kohta.	selgitus	Liikuvuskeskuste rajamine on Tartul plaanis küll. Nende rajamisel lähtutakse Tartu linna üldplaneeringus ja 2023. aasta lõpus valminud parkimisuuringus väljatoodud ettepanekutest. Parkimisuuringus kajastuvad liikuvuskeskuste võimalikud asukohad ja tüübid. Esimestena on plaanis välja ehitada liikuvuskeskused Lõunakeskuse ja Võru tn 252 juurde. Liikuvuskeskuste rajamiseks soovib Tartu linn taotleda lisarahastust riiklikust toetusmeetmest. Eeltöö käib, kuid hetkel ei oska öelda, millal esimene liikuvuskeskus valmib.

Ettepanek 39: Luua erinevate linnaosade ühendamiseks bussiliinid, mis pole praegu ühendatud. (toetus: 89%) Selgitus: Ühistranspordi liiklus on ebaefektiivne. Raadi ja Tähtvere ühendamine, Postimaja ja Lõunakeskus. Maarjamõisa ühendused muude linnaosadega. Rongijaama ühendused. Lennujaama ühendus.	selgitus	2019. aastal loodi uus liinivõrk suuresti toetudes liikumiste mobiilsetele andmetele. 2022. aastal tehti uus uuring, mille tulemused toetasid olemasolevat võrku. Hetkel ei ole planeeritud uute bussiliinide loomist. Bussiliinivõrgu toimimist monitooritakse pidevalt ja vajadusel tehakse korrektiive. Iga uue liini lisandumine tähendab väga suurt koormust linnaelarvele, mistõttu tuleb suuremaid muudatusi põhjalikult kaaluda ja leida selleks rahaline kate. Kuna 31. märtsist 2024 taastuvad rahvusvahelised lennud Tartu lennujaamast, siis alustab samast ajast ka bussiliiklus Tartu kesklinna ja Ülenurme vahel. Linnaliine on pikendatud ka Tartu kõrvaldadesse (Kambja ja Tartu vald) ning endisesse Tähtvere valda.
Ettepanek 40: Teha juurde rattaringluse punkte ja tuua kasutusse rohkem jalgrattaid. (toetus: 87%) Selgitus: Inimestele on siis rohkem alternatiive autodele. See vähendab õhusaastet ja mürataset linnas. Autojuhid on motiveeritud kasutama jalgrattaid, ilma, et peaks muretsema oma jalgratta ostuga kaasneva logistikaga. Märja, FI, viie tee rist (Aardlas), Kesklinn, Lammi, Maarjamõisa.	arvestatud	Rattaringlus on pidevas arengus. Vastavalt vajadusele ja võimalustele lisatakse uusi parklaid ja vahetatakse välja aktiivses kasutuses olnud rattaid. 2023. aasta lõpuks on kasutusel enam kui 750 jalgratast ja 100 rattaparklat. Parklaid on lisandunud ka lähivaldadesse – 2 Luunja vallas, 5 Tartu vallas ja 3 Kambja vallas. Lisandumas on Lohkva spordihoone juures asuv parkla. Tartu vald on esitanud tellimuse veel kahele parklale. Jooksvalt vaatame ka linna vastloodud elamurajoonide piirkondi parklate vajaduse valguses. Ka 2024. aastal lisandub jalgrattaid ringlusesse juurde.
Ettepanek 41: Käivitada ühistranspordi arendamine vastavalt vajadusele: nõudepõhine transport. Ühistransport, millel puudub kindel liin, vaid sõidab selle järgi, kuhu inimesed on transpordi tellinud. Liin võib erineda erinevatel päevadel või nädalatel. (toetus: 80%) Selgitus: Vähendab helikoptervanemlust ja annab rohkem võimalusi linnast väljas või linnaservades elavatele inimestele. Märja, Haage, Ülenurme, Lähte, Luunja, Nõo, Tõrvandi. Erinevad asustatud kohad Tartu lähedal.	selgitus	Ühe näitena käivitas Tartu linn nõudeliini Vorbuse piirkonda. Arvestades saadud tagasisidet, otsustas Tartu Linnatransport nõudepõhise transpordi 2023. aasta lõpus lõpetada ning Vorbuse piirkonda teenindab 2024. aastast püsiliin 31 ja 31R. Tartu linn jätkuvalt on avatud uutele lahendustele nõudetranspordi vallas, kuid hetkel pole kindlaid väljavaateid.

Ettepanek 42: Eelisarendada senisest ulatuslikumat, mitmekesisemat ja süsteemsemat liikluse rahustamise võtete kasutamist. (toetus: 89%) Selgitus: Näiteks lisada juurde ülekäiguradasid, teha ülekäiguradade juures teed kitsamaks, rakendada erinevaid tänavadisaini lahendusi (haljastus, šikaanid jne), mis oleksid elurikkuse väärtuse kandjad, künnised asumisestel suurematel teedel, panna püsivad kiiruskaamerad, mis trahvivad ka. Et autosõit oleks sujuvam ja ökonoomsem, turvalisem liikluskeskkond ja väiksem müra- ja õhusaaste. Aeglase liikluse puhul jõuab autojuht märgata ümbritsevat. Sobivad meetmed sõltuvalt piirkirusest. Kus: näiteks Tammelinna Kesk-kaar, Soinaste, Aardla.	selgitus	Valminud on "Tervisliku tänava juhend", mis seab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks. Tervisliku tänava juhendi eesmärk on kujundada linna tänavad jalakäijasõbralikuks, tervislikuks ja kõrge ehituskultuuriga keskkonnaks. Kahtlemata tuleb sellise eesmärgi saavutamiseks kasutada ka erinevaid liikluse rahustamise võtteid. Tervisliku tänava juhend on tööriist, mida me kasutame tänavalahenduste koostamise juures sõltuvalt konkreetsest tänavast. 2024. aastal katsetatakse juhendit Jalaka tänava rekonstrueerimisel. Headeks teerajajateks on ka lähiaastatel kavandatavad rattateede põhivõrgu objektid, kus liikluse rahustamine on üks olulisi prioriteete. Piirkiirust vähendatakse nii kesklinnas (Riia, Vabaduse pst, Lai) kui ka asumisestel tänavatel (Tähtvere, Õnne, Tähe), vähendades väikestel kodutänavatel transiitliiklust ning suurendades liiklusohutust ja turvatunnet. Vt www.tartu.ee/tanavaruum
Ettepanek 43: Viia raskeveokid kesklinnast ja elamupiirkondadest täielikult eemale. (toetus: 84%) Selgitus: Vähendab liikluskoormust linnas, müra- ja õhusaastet, suurendab ohutust.	arvestatud	Pidev tegevus, liikluslahenduste kavandamisel lähtutakse nimetatud põhimõtetest. Kavandatud on nt Põhja pst ja Muuseumi tee väljaehitamine, mis aitab kaasa eesmärgi saavutamisele.
Ettepanek 44: Piirata autoliiklust ja keelata raskeveokid haridusasutuste juures. (toetus: 85%) Selgitus: Haridusasutuste ümbrused on autokesksed ja ebaturvalised. Me tahaks, et linna poolt oleks surve tekitada lastel liikumisharjumust ja vähendada ohtlikku liiklust. Kõik Tartu haridusasutused (sh juhul kui asukohti muudetakse), nt Tartu Tamme Kool.	arvestatud	Raskeveokitele on linna läbiv liiklus juba praegu keelatud. Lisaks kehtestatakse järk-järgult täiendavaid piiranguid. Näiteks sel aastal soovib linn piirata raskeveokite liiklust Puiestee tänaval (Iõigus Narva mnt - Sõpruse pst) ning suunata see Muuseumi teele ja Põhja pst-le. Tartu linna põhjapoolse ümbersõidu ja Idaringtee rajamisel saab neid piiranguid juba rohkem kehtestada.

Ettepanek 45: Kaardistada koolides ühised kooliteed. Toetada kooli ja kogukonna ühiseid algatusi. (toetus: 84%) Selgitus: Sõidujagamiskampaaniad ei ole liiga populaarsed, sest inimesed on võõrandunud. Kogukondade põhine peaks olema. Annelinn on liiga suur kogukond. Eesmärk, et samast piirkonnast liikuvad pered võiks omavahel liikumisteid klapitada. Eriti kui tegu rutiinsete, iganädalaste liikumistega nagu koolimine, huviringi jne. Waldorf toimib. Variku, Veeriku, Karlova kogukonnad on aga vanemate omavaheline liiga hästi ei toimi.	arvestatud	Hetkel ei ole konkreetseid projekte töös. Koostööd tehakse erinevate liikumist propageerivate mittetulundusühingute ja Tartu Ülikooli liikumislaboriga. ELENA projekti rahastusel on kavas koostada säästva liikuvuse kava, uurida aktiivsete liikumisviiside kättesaadavust, tegeleda liiklusohutusega linnaruumis jne.
Ettepanek 46: Luua koolide ette autovabad tsoonid - peatumis- ja parkimisvaba ruum koolide juures. (toetus: 80%) Selgitus: Vaja on soodustada liikumist ja tervislikke eluviise. Soodustab turvalist liikumist koolide ümber. Kõikide koolide juurde.	arvestatud	Hetkel tegeleb linn sellega peamiselt juhtumipõhiselt. Näiteks kehtestati 2023. aastal Karlova kooli Salme tänava õppehoone juures parkimiskeeld, et tagada lastele ohutu koolitee. Samuti korraldati ümber parkimine Sireli lasteaia juures, et tagada laste liikumise ohutus.
Ettepanek 47: Vaadata üle ühistranspordi kasutajasõbralikkus, eriti koolide ja haiglate ja teistesse olulistesse kohtadesse pääsemiseks. (toetus: 93%) Selgitus: Suurendab ühistranspordi kasutust. Kui ühistransport on sage ja turvaline alternatiiv lastele, siis väheneb helikoptervanemlus. Kõikides linnaosades (eriti just linnaosade bussiühendus) ja lähivaldades.	selgitus	Ettepanekut arvestatakse jooksvalt liinivõrgu korrastamisel.

Ettepanek 48: Koolitada hoolekogu ja vanematekogu säästva transpordi teemal, mh kooliõpilase liikumise jalajälje teadvustamiseks. (toetus: 87%) Selgitus: Teadlikkuse tõstmine; kogukonna loomine, teema kaudu vanemate teadlikkuse ja ühtsustunde tekitamine. Kõikides koolides.	selgitus	Konkreetsed projekte linnal hetkel käsil ei ole. Linn jätkab koostööd Liikuma Kutsuva Kooliga, kelle eestvedamisel otsitakse lahendusi, kuidas muuta koolipäevad liikuvamaks ja tuua rohkem liikumisrõõmu iga õpilaseni. 2024. aastal on linnavalitsusel kavas läbi viia liikluskultuuri kampaania, mille eesmärk on suurendada liiklejate vahelist empaatia, tuletada meelde liiklusreegleid ning muuta Tartu liikluskultuur paremaks.
Ettepanek 49: Propageerida Rohelise Kooli programmi ja Liikuma Kutsuva Kooliga liitumist. Jätkata toimiva süsteemiga, elukestva liiklushariduse propageerimisega. (toetus: 98%) Selgitus: Teadlikkus, jätkusuutlikkus, säästlikkus, elurikkus, tervis, ohutus. Kõikides koolides ja lasteaedades.	arvestatud	Linnavalitsus jätkab senist koostööd liikuma kutsuva kooli programmiga ning liiklushariduse toetamisega (nt kaks korda aastas toimub linnavalitsuse tellimusel Tartu linna laste jalgrattakool). Ettepanekus nimetatud väärtused (teadlikkus, jätkusuutlikkus, säästlikkus, elurikkus, tervis, ohutus) on ka Tartu linna tegevustes esiplaanil.
Ettepanek 50: Seletada lastele liiklust alates lasteaiast; õpetada noortele liikuvuskäitumist (näiteks, kuidas parkida). Õpetada vanematele uusi teadmisi ja praktikaid. (toetus: 89%) Selgitus: Lapsi õpetatakse, õpetame ka lapsevanemaid, kuidas toetada laste liikluskäitumist. Kogukondades ja koolides, vanemahariduse programmides liikuvust rohkem.	selgitus	Laste liikuvuskäitumise arendamisel on kõigil osapooltel tähtis roll - lasteaiad, koolid, lapsevanemad, linnavalitsus jne. Tartu linn tegeleb liiklushariduse toetamisega, nt kaks korda aastas toimub linnavalitsuse tellimusel Tartu linna laste jalgrattakool. 2024. aastal viib linnavalitsus läbi ka liikluskultuuri kampaania, mille eesmärk on suurendada liiklejate vahelist empaatia, tuletada meelde liiklusreegleid ning muuta Tartu liikluskultuur paremaks.

Ettepanek 51: Luua linnavalitsuse osakondade ühine visioon kodanike kaasamiseks liikuvuse ja linnaruumi arendamiseks. (toetus: 87%) Selgitus: Et kodanikud tunneksid, et neid kuulatakse.	arvestatud	Linnavalitsus kaasab huvigruppe linna ruumiotsuste tegemisse pidevalt (mänguväljakud, rattateed, planeeringud, kaasav eelarve jne). Näiteks oli 2023. aastal linlastel võimalik kaasa rääkida, millistesse asukohtadesse linnas võiks pinke paigaldada, sh kus need on hädavajalikud ja millised need võiksid olla. Eraldi töötoad olid eakatele, kellele pingid on eluliselt hädavajalikud. 2024. aastal tegeleb linn olemasoleva kaasamisolukorra analüüsimisega ja seab sihte, kuidas linlaste kaasamist ja koostööd edendada.
Ettepanek 52: Kasutada paremini olemasolevaid digitaalseid töövahendeid kogukondade ja linnaelanike sisuliseks kaasamiseks. (toetus: 84%) Selgitus: Inimesi ei kaasata liikumise teemadesse proaktiivselt.	arvestatud	Linn kasutab juba praegu erinevaid digitaalseid töövahendeid kogukondade kaasamisel (nt ideekorjekaardid, küsitlused kodulehel). 2024. aastal on plaanis alustada Tartu uue kodulehe tegemisega, mille käigus analüüsitakse kodulehega seotud võimalusi kodanike kaasamisel.
Ettepanek 53: Otsida koosloomevõimalusi linnaruumis - alates ruumi planeerimisest kuni näiteks talguteni lilleniidu loomisel, et suurendada omanikutunnet. (toetus: 96%) Selgitus: Suurendada hoolivust. Osalet rohkem, hoiad seda rohkem, tunned, julged minna. Annelinna uus pink - kohalikud saavad kaasa rääkida, millised ja kuhu. Arutleda ja mõjutada otsust. Kogukondades - linnaosa liiga suur kohati võiks tänava või piirkonna kaupa. Toetada ja tunnustada piirkondi ja aedu, haljastust, kus tehakse koos ja ilusti.	selgitus	Linlaste kaasamine on pidev tegevus ja Tartu linnal on eesmärk selle tähtsust ning mahtu linna arendamisel veelgi suurendada. 2024. aastal tegeleb linn olemasoleva kaasamisolukorra analüüsimisega ja seab sihte, kuidas linlaste kaasamist ja koostööd edendada. 2023. aastal kaasati linlasi viiel erineval arutelul tänavaruumi muutmise protsessidesse. Koos Annelinna elanikega otsiti võimalusi suurte kortermajade renoveerimiseks, korraldati mitmeid koosloome kohtumisi ja küsitlusi. Tartu ROHeringi projektimeeskond on kohtunud korteriühistutega, et leida parimaid viise elurikkuse tõstmiseks kortermajade ümbruses ning koos elanikega on istutatud taimi ning niidetud heina. 2024. aastal hakkab Tartu ROHering tegema koostööd asumiseltside ning eramajaomanikega, et koos muuta koduaiad veelgi paremaks elupaigaks linnas elavatele taimedele, putukatele, kahepaiksetele, lindudele jne. Samuti jätkub elanike kaasamine tänavaruumi muutuseid puudutavates küsimustes.

Ettepanek 54: Korraldada koosloome-seminare asumiseltside ja linnaosaseltsidega, et leida lahendusi linnaosas turvatunde suurendamiseks. (toetus: 93%) Selgitus: Linn ja linnaosa koos teineteist võimestavalt suurendavad turvalisust ja kogukondlikkust. Kõikides linnaosades (18). Nt Karlova selts sai 30 km/h ala.	arvestatud	Asumiseltsidega suhtlemine on pidev tegevus. Lisaks temaatilistele või piirkondlikele aruteludele osalevad linna esindaja asumiseltside ümarlaudadel. 2023. aastal toimusid mitmed seminarid nii Tartu linna uue arengukava koostamise käigus kui ka tänavate projekteerimislahenduste tutvustamiseks (Tähtvere, Lai, Riia, Kastani ja Õnne ning Tähe tänavatega seoses). Kohtumised jätkuvad ka 2024. aastal - pöörame tähelepanu, et asumiseltsid oleksid teavitatud ja kaasatud. 2024. aastal hakkab Tartu ROHEring tegema koostööd asumiseltside ja eramajaomanikega, et koos muuta koduaiad veelgi paremaks elupaigaks linnas elavatele taimedele, putukatele, kahepaiksetele, lindudele jne.
Ettepanek 55: Teavitada elanikke eesootavatest hooldus- ja parandustöödest avalikus ruumis. (toetus: 91%) Selgitus: Elanikul peab olema võimalik vaadata avalikust infokanalist, mis seisus parandus- ja hooldustöödega ollakse. Kiire, vahetu, läbipaistev.	arvestatud	2023. aastal valmis veebirakendus liikluspiirangutest informeerimiseks (https://liikluspiirangud.tartu.ee). Rakendus koondab infot kõikide liiklust mõjutavate teetööde kohta. Lisaks on rakenduses välja toodud avalike üritustega seotud teede sulgemised ja bussiliinide ümbersõidud. Rakenduse kaudu saavad tartlased oma kodukandi liiklusmuudatuste info tellida otse meilile. Suurematest avaliku ruumi töödest annab linnavalitsus teada ka otsepostituse vahendusel neile, keda muudatus vahetult mõjutab. Muudatustest teavitatakse veel Tartu linna kodulehe, Tartu Facebooki ja kohaliku meedia kaudu. 2024. aastal alustame ka linna uue kodulehekülje loomist, mille käigus pöörame ettepanekule kindlasti tähelepanu.

Ettepanek 56: Vastastikune liiklusharidus: luua simulatsioonid, sketšid jms, kuidas kogeda teise liikleja rolli. (toetus: 82%) Selgitus: Inimesed ei oska linnaruumis liigelda, liiklusharidus on puudulik. Tartu spordimuseumis on autojuhi simulaator, kus lapsed saavad autojuhi rolli kogeda. Autojuhile simulaatorid, mida ratturid kogevad. Pimedate näitus. Botaanikaaias ja muudes avalikes kohtades ekraanid, mis juhivad tähelepanu olulistele teemadele. Info selgelt ja sobivas kohas kätte saada.	selgitus	2024. aastal on viib linn läbi liikluskultuuri edendamise kampaania, et paraneks liiklejate teadlikkus liikluskultuuri headest tavadest ja liikluseeskirjadest. Kampaaniat on lisaks 2024. aastale plaanis korraldada ja sisutegevusi arendada ka järgneval kahel aastal, kuna sotsiaalse mõjuga kampaaniad võtavad teadlikkuse tekitamiseks aega. Liikluskultuuri kampaania eesmärk on suurendada liiklejate vahelist empaatia, tuletada meelde liiklusreegleid ning muuta Tartu liikluskultuur paremaks. Kampaania on suunatud järgmistele Tartu liiklejagruppidele: jalg- ja töökeratuurid (kergliikurid), jalakäijad ja autojuhid. Kampaania läbib kontseptsioon on liiklusheadus ja liiklusseadus. Kampaania koosneb kahest etapist: kaasav eelkampaania veebruaris, mille raames kogutakse tartlastelt hea tava reegleid, ning põhikampaania aprillis ja juunis, mil jagatakse liiklusheadust ja ka tuletatakse meelde liiklusseadust. 2024. aasta kampaania keskendub massiteavitusele ja laiema sihtrühma tähelepanu haaramisele.
Ettepanek 57: Suurendada autokoolis väärtuspõhiselt liikumisreeglite õpetamist läbi empaatiaharjutuste, näiteks vihmase ilmaga jalutamine, tõuksiga sõitmine. (toetus: 87%) Selgitus: Populariseerida auto alternatiivide kasutamist. Selleks, et liiklus oleks ohutum ja keskkond tervislikum. Kus: lasteaed, kool, autokool, seltsid, asutused, ettevõtted, interneti reklaam, bussi ekraanidel, avaliku teenuse ootesaalides.	selgitus	Linn saab teemale tähelepanu juhtida, aga konkreetseid tegevusi seoses autokoolidega hetkel käsil ei ole. Alternatiivsete liikumisviiside propageerimisega tegeleb linn pidevalt. Lisaks viib linn 2024. aastal läbi liikluskultuuri edendamise kampaania, et paraneks liiklejate teadlikkus liikluskultuuri headest tavadest ja liikluseeskirjadest.

Ettepanek 58: Motiveerida inimesi präänikutega: näiteks rattaga sõites kogud kilomeetreid, et saada soodsamalt rattaringlust; bussiga liikudes kogud piletite mahtu, et soodustust saada; kiitvad liiklusmärgid autojuhile rohkemates kohtades; sõbralikkust toetavad sildid; tasuta bussis lasteaialapse saatja. (toetus: 89%) Selgitus: Muudab liikluskultuuri positiivsemaks. Kus: ühistranspordis, eri peatustes, avalikus ruumis.	arvestatud	Konkreetsed projekte hetkel käsil ei ole, kuid liikuvuskeskuste rajamise käigus tuleb leida lahendusi, kuidas motiveerida inimesi säästvaid liikumisviise kasutama. Liikluskultuuri parandamiseks on 2024. aastast linnal käsil liikluskultuuri edendamise kampaania, et paraneks liiklejate teadlikkus liikluskultuuri headest tavadest ja liikluseeskirjadest. Liikluskultuuri kampaania eesmärk on suurendada liiklejate vahelist empaatia, tuletada meelde liiklusreegleid ning muuta Tartu liikluskultuur paremaks.
Ettepanek 59: Luua motiveeritud intervjuerimise ja sõbraliku suhtlemise koolituse kohustus kõikidele ametnikele, bussijuhtidele jne. (toetus: 80%) Selgitus: Et suhtlus muutuks inimlikumaks. Koolitus kõikidele linna esindajatele ja liikuvust mõjutavatele töötajatele.	arvestatud	Motiveeritud intervjuerimise koolitust kõigile ametnikele hetkel kavas ei ole, kuna selleks ei ole hetkel eelarves võimalusi. Samas pöörab linnavalitsus heale suhtlemisele pidevalt tähelepanu. Bussijuhtide koolitamisega tegeleb bussiettevõtte. Linn omalt poolt on mitu aastat läbi viinud "Kiida bussijuhti" kampaaniat, et motiveerida bussijuhte ja juhtida tähelepanu viisaka suhtlemise teemale.
Ettepanek 60: Lihtsustada inimestel oma koera järelt koristamist - rohkem koerte prügikaste. (toetus: 87%) Selgitus: Karlova tänavad, Tammelinnas, kohtades, kus täna on rohelust ja ajaveetmise võimalusi, aga koerte prügikaste veel pole.	arvestatud	Prügikaste on linna järjest paigaldatud, kuid vajadusel saab neid juurde lisada. Olemasolevate prügikastide asukohad on leitavad kaardirakenduses. Konkreetsest asukohtadest, kuhu oleks vaja prügikaste juurde, võib linnavalitsusele teada anda.

Ettepanek 61: Linn ja ka teised ürituse korraldajad jagavad ja kommu­ni­keerivad häid näiteid. (toetus: 84%) Selgitus: Näiteks kohvikupäevadel jalutustiirud.	arvestatud	Tartu linn jagab oma kanalites nii linna enda poolt korraldatavaid sündmusi kui ka kolmandate osapoolte algatusi, mis on kooskõlas Tartu väärtustega ning aitavad luua paremat linna. Avalike ürituste parema läbiviimise juures on väga oluliseks tööriistaks "Keskonnahoidlike sündmuste korraldamise juhend", kus on ära toodud minimaalsed nõuded ja täiendavad soovitused keskkonnahoidlike sündmuste korraldamiseks. Juhendiga käivad kaasas praktilised soovitused ja kontrollnimekirjad, mis aitavad korraldajal orienteeruda siin toodud nõuetes. Keskonnahoidlikult korraldatud sündmustelt saadud õppetunde ja näiteid saab korraldajate vahel jagada. Lisaks on tulekul mitmed uued algatused, näiteks külalislahkuse võrgustiku ellukutsumine kogu Lõuna-Eestis.
Ettepanek 62: Luua parem teedesidusus eri gruppidele neile oluliste sihtpunktide vahel. Planeerida rattavõrgustik ja sidus turvalise kõnniteede võrgustik oluliste sihtpunktide juurde. (toetus: 93%) Selgitus: Näiteks perealad ja pargid, huviringid, koolid lastele/peredele mõeldes. Saab iseseisvalt ja turvaliselt liikuda; osad kõnniteed läbimatud - ehitatakse küll ilus park/mänguväljak, aga sinna liikumine on ohtlik ja osades tingimustes läbimatu. Mänguväljakud, koolid, näiteks paremini läbimõeldud Sepa väljakule ligipääs.	arvestatud	Tartul valmis 2022. aastal teenuste ligipääsetavuse kaardirakendus, mis on kasulik tööriist planeerijale, et hinnata, millistest teenustest on piirkonnas puudu ja mille järele võiks seega rohkem nõudlust olla. Linnal on välja töötatud rattateede võrgustik, kus on arvestatud nii kõige olulisemaid sihtkohti ühendava põhivõrgu, kohalikke asukohti ühendava tugivõrgu kui ka tervisespordiks vajalike teedega. Võrku kuuluvatele tänavatele rattaradade ja -teede rajamisega on juba alustatud, kuid 2024. aastal algab rattateede põhivõrgu ehitamine. Selle käigus mõtestatakse ümber kesklinna teiste linnaosadega ühendavad olulised liikluskoridorid, muutes need jalakäija- ja ratturisõbralikuks keskkonnaks. Rattateedega võrdselt pööratakse tähelepanu ka jalgteede kvaliteedile. Plaanitavasse võrku kuuluvad Vabaduse pst, Turu, Riia, Kastani, Tähe, Õnne, Tähtvere ja Tuglase tänavad. Samade põhimõtete järgi ehitatakse ka Põhja puiestee läbimurre ja uuendatakse teisi jalgrattateede ja -radadega tänavaid. Nimetatud uute rattateede ehitamisel pööratakse väga palju tähelepanu liiklemise selgusele ja ohutusele. Kõik põhivõrgus kavandatud rattateed ja jalgteed on muudest liiklejarühmadest eraldatud. Täpsemat infot leiab: www.tartu.ee/tanavaruum.

Ettepanek 63: Tellida ligipääsetavuse auditid nii avalikele kui ka erahoonetele, sealhulgas kõnniteedele ning koostada ligipääsetavuse tegevuskava. (toetus: 87%) Selgitus: Et suurendada ligipääsetavust. puudega; vanemad; lapsega pere. Kas vanurid saavad Annelinna korteris hakkama? Ehitusmääruse järgi tuleb juba täna avaliku kasutuse uusehitiste vastuvõtul arvesse võtta (nr 28 invanõuded, 29.05.2018, Invatualetid ja -parkimiskohad, käsipuud, kaldpinnad, lävepakud, liftid, siseolud jpm). Teha alati määrusele vastavuse audit. Kus: Annelinnas ja tihedates asumites.	arvestatud	Ligipääsetavuse teema on järjest aktuaalsem ja sellega tegeleb ka Tartu linn järjest aktiivsemalt. Uute hoonete, avaliku ruumi ja ka tänavate ehitamisel lähtub linn määrusest „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“. Vajadusel koostatakse ka ligipääsetavuse audit. Ka vanade ruumide remondi korral proovib linn neidsamu nõudeid rakendada, et liikuda järjest ligipääsetavama linnaruumi poole. Ligipääsetavuse küsimused on väga olulisel kohal ka südalinna kultuurikeskuse kavandamisel: ligipääsetavuse ekspert hindas arhitektuurivõistluse töid ja on kaasatud ka välja valitud lahenduse projekteerimisse, et uus linnasüda ehk hoone koos väliruumiga oleks kõigile elanikele ligipääsetav. Oluline on ka linlastele jagatav info ruumide ligipääsetavuse osas. Seetõttu on linn palunud ruumide portaalis ruumide haldajatel hinnata ruumide ligipääsetavust puudega inimestele ning kuvada see info ligipääsetavuse kohta portaalis. See töö jätkub. Tartu linn tegeleb ka spordi ja mänguväljakute ligipääsetavuse teemaga. Tähtvere spordipargis avati eelmisel aastal Tartu linna esimene ratastoolikasutajasõbralik väljõusaal ning Maarjamõisa lastekliiniku juures erivajadustega lastele ja noortele sobiv mänguväljak. Lisaks on edasi arendamisel Tartu vabaajaväljakute veebirakendus, et sealt oleks edaspidi võimalik leida infot, millised väljakud sobivad ratastoolikasutajatele (kuigi neid on hetkel paraku üks) ja eakatele. Praegu leiab rakendusest info valgustatud platside kohta, mis on väga oluline vaegnägijatele. Koostöös ülikooliga on tegemisel Tartu linna 60aastaste ja vanemate elanike uuring, kust linn saab infot ka linnaosade lõikes selle kohta, kuidas inimesed ruumiga (sh ligipääsetavusega) rahul on. Uuringust saab linn väga väärtusliku info selleks, et ligipääsetavuse teemaga järjepidevalt edasi tegeleda.

Ettepanek 64: Viia läbi kampaaniaid, mis juhivad tähelepanu ja panevad märkama erinevate sihtgruppide vajadusi. (toetus: 91%) Selgitus: Toetada iseseisvust ja hakkamasaamist. Üritustel teiste süssidesse panemise harjutused (Vabaduse puiesteel sai ratastooliga sõita, selliseid sekkumisi rohkem). Kampaaniad - USA näitel koolide juures foorid vilguvad. Saab luua sekkumisi linnapildis, mis aitavad tähelepanu juhtida ka käitumise muutmise kaudu.	arvestatud	Hetkel ettepanekus kirjeldatud kampaaniat käsil ei ole. Küll aga viib linn 2024. aastal läbi liikluskultuuri edendamise kampaania, et paraneks liiklejate teadlikkus liikluskultuuri headest tavadest ja liikluseeskirjadest. Liikluskultuuri kampaania eesmärk on suurendada liiklejate vahelist empaatia, tuletada meelde liiklusreegleid ning muuta Tartu liikluskultuur paremaks.
Ettepanek 65: Luua kõikidele mõeldud viidasüsteem, et inimestel tekiks parem kognitiivne kaart Tartust, et hoomata kauguseid paremini. Tuua füüsilisel kujul viidad ja piktogrammide linnapilti, et eri grupid mõistaks. (toetus: 82%) Selgitus: Aja mõttes, et kui kaugel tegelikult miski on. Tihedamini käidavates kohtades, asutuste ja asukohtade juures.	arvestatud	Uus viidasüsteem on loodud ning tööd tehakse aastatel 2023–2024.
Ettepanek 66: Luua parkidesse ja väljakutele õuekoosolekute ja õuesõppe tegemise kohad. (toetus: 93%) Selgitus: Normaliseerida väljas liikumist ja viibimist; inimesed ei liigu piisavalt värskes õhus. Veeta ka tööaega õues. Näiteks jõe äärde välikoosoleku koht.	arvestatud	Eraldiseisvaid õuesõppe kohtade loomist ei ole linnal hetkel käsil, kuid kohti vabas õhus liikumiseks ja olemiseks luuakse pidevalt vastavalt eelarve võimalustele. Näiteks valmis 2023. aastal trepistik Emajõe ääres Atlantise-poolsel kaldal, mis loodetavasti saab soojal ajal olema sama rahvarohkem nagu on Delta õppehoone juures asuv trepistik. Ka suvisel Autovabaduse puiesteel on loodud kohti, kus aega veeta ja kasvõi välikoosolekuid pidada. Autovabaduse puiestee on tulemas ka 2024. aastal, kuid selle kontseptsioon ei ole veel paigas. Õuesõppeks sobivaid kohti on loodud ka koolide õuealade rekonstrueerimise raames.